Ч. 212. (383). Львів, Второк, дня 29. серпня 1916. Рік II.

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

політична, економічно-суспільна й літературна ґазета.

Ціна примірника 6 сот.
На провінції 8 сот.
В занятих теріторіях 4 коп.

Виходить що дня рано кромі понеділка.

Умови передплати у Львові:

На рік	18·— К.
„ пів року	9·— „
„ чверть року	5·— „
„ місяць	1·20 „

В краю і державі:

На рік	24·— К.
„ пів року	12·— „
„ чверть року	6·— „
„ місяць	2·40 „

За границею:

В Німеччині	28 мар.
В Америці	8 дол.
В инших державах	40 фр.

Рекламації вільні від почтової оплати. Рукописі принимає ся лиш оплачені, а звертає ся тільки важнійші і застережені. — „Українське Слово" продають всі бюра по цілім краю.

Адреса редакції, адміністрації й експедиції: ЛЬВІВ, ул. Руська 8.

Ціна оголошень:

За оголошення числимо за одношпальтову стрічку або її місце 40 сот. Надіслане 1 К. за стрічку, а в оповістках 60 сот., в редакційній части 1 К Повідомленя про вінчаня, заручини і т. д. 1·50 К. за стрічку, найменше 4 К. Дрібні оголошеня за слово 6 сот., найменше 60 сот. Слова товстим або розстріленим друком числимо подвійно. Сталі оголошеня за окремою умовою. — За зміну адреси платить ся 50 сот.

Від видавництва.

Спричинені війною відносини поставили всї видавництва в дуже тяжке положенє. Жерелом лиха є нечуване подорожінє паперу, висша ціна друкарської праці, а передовсім та обставина, що під нинїшню пору мусить видавництво всї видатки покривати з гори готівкою.

В наслідок того ми приневолені нині у перве відкликнутись до тих наших предплатників, що... залягають з предплатою.

Стоїмо на тім становиську, що жерело істнованя самостійної української часописи лежить лише в її предплатниках.

Стоїмо на тім становиську, що українська часопись має право користати лиш з гроший добутих від української суспільности, а нікого иньшого, і то з гроший виразно призначених на цїли видавництва.

Всякі инші дороги і способи часового ратованя видавництва уважаємо нездоровими і безуспішними.

Тому нині — коли московська навала залила знов такий великий шмат нашої землї, а у звязку з тим ми втратили тисячі предплатників, які або остали на місци, щоб боронити рідних осель, або гнані силою воєнних порядків поїхали — ми приневолені конечністю — відзиваємо ся до наших читачів і предплатників: Вирівнайте безпроволочно залеглість і надсилайте предплату!

Невирівнанє більшої суми довгів готово нас поставити в таке положенє, що ми з жалем будемо мусїли застановити видавництво. Ми по підмоги до чужих не підемо, тому доля „Українського Слова" лежить в руках предплатників.

Отже ждемо рішеня!

На опасці завтрішного числа буде зазначена квота, з якою кождий з наших довжників залягає по кінець серпня. Хто безпроволочно не заплатить довгу, тому здержимо висилку.

Світова війна.

Румунїя виповіла війну.

ВІДЕНЬ. (Ткб) Вчера в ночи прибув румунський посол до міністерства заграничних справ, щоби вручити ноту, що Румунія від дня 27. серпня год. 9. вечером уважає ся на воєнній стопі з Австро-Угорщиною.

БЕРЛІН. (Ткб) Бюро Вольфа доносить: Румунське правительство виповіло вчера вечером війну Австро-Угорщині. Союзна Рада збере ся сейчас на засїданє.

Війна з Румунїєю!

Румунський Сфинкс відслонив обличе. Румунія довго надумувала ся, числила, важила, вкінци таки переважило золото почвірного порозуміня. Румунія забажала відіграти на сході роль Франції, тимчасом є дуже можливо і імовірно, що їй на сході судилась судьба Бельгії...

Для осередних держав крок румунського правительства не становить ніякої несподіванки; на те вони були віддавна приготовані. Виповіджене Румунією війни є проявом, що може свідчити про недалекий кінець війни. На всякий случай є се послїдне зусиле почвірного порозуміня.

Осередні держави прийняли виповідженє війни Румунією спокійно. Відповідні запоряджения давно вже поробленo і борби, які розвинуть ся на румунській границї, будуть лиш від давна предвидженою консеквенцією.

Австрійські круги військові є пересвідчені, що навіть в найгіршім случаю на румунсько-семигородській границї в наслідок теренових трудностий може витворитись що найбільше положенє аналоґічне, як в Тиролю. Натомість румунська границя створена для евентуальної офензиви на просторі 600 км.; невеличка румунська армія ніяк не в силі її оборонити. Не треба забувати, що й болгарсько-румунська границя дає добрі услівя для Болгар, і що Туреччина має ще богаті вільні резерви.

Росіяни йдуть на Болгарію.

„Dreptatea" пише: Вісти про перехід російських військ через Румунію є правдиві. Той факт є вже давно порішений, про що свідчать приготовленя, які Росіяни поробили. Перехід той бубби вже давно виконаний, коби не застій в офензиві Брусілова.

Урядові воєнні звідомленя.

З ГОЛОВНОЇ АВСТРІЙСЬКОЇ КВАТИРИ.

З д. 27. серпня 1916:

На російськім фронті:

Положенє не змінило ся. Не було ніяких замітних подій.

На італійськім фронті:

Нові наступи на Кавріель відперто, причім Італійці потерпіли діймаючі втрати. Така сама доля стрінула всї инші наступи неприятеля на фронті в Фассанських Альпах.

На фронті в Побережу і в Каринтії не зайшло нічо важного.

На балканськім фронті.

Нічо нового.

Заст. шефа ґен. штабу **Ф. Гефер.**

Події на морі.

Дня 26. см. поручник лінийного корабля Конйовіч, що провадив самолет, заатакував над йонським морем разом з двома иньшими ще гідроплянами ґрупи ворожих сторожевих пароходів і один з них затопив бомбами. Острілювані нагально ворожими сторожевими пароходами літаки вернули без шкоди.

Команда фльоти.

З ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ.

На східнім фронті:

Фронт маршалка пільного Гінденбурґа:

На фроті над Двиною ударемнено кількакратні зусиля Росіян, щоб переправити ся човнами через ріку на схід від Фрідріхштату і коло Лєннваден. На південний схід від Киселина малі німецькі відділи дійшли аж до третїх ворожої лінії і знищивши рови та забравши до неволї 120 людий і здобувши 3 скоростріли, вернули пляново до своїх становиськ.

Фронт війська ґенерала кавалерії архикнязя Карла:

Крім корисних для нас сутичок стеж на північ від Днїстра не зайшло нічо важного.

На західнім фронті:

На північ від ріки Соми поновили вчера Анґлійці в ранїших годинах і протягом ночи по сильним артилєрійским приготованю свої наступи на полудни від Тієпваль і на північний захід від Позієр. Відперто їх, в части по завзятих борбах з близька, в котрих полонено 1 офіцира і 60 жовнірів. Так само безуспішні були наступи неприятеля на північ від Bazentin Le Petit і бої ручними ґранатами в лісї Фуро. В відтинку Морепа—Клєрі Французи по нагальним гарматнім огни, при чім уживали ще метавок огня, впровадили в бій значні сили; наступ їх був однак безуспішний. Части військ, котрі вдерли ся на північ від Клєрі до нашої лінії, виперто знов скорим протинаступом.

На полудни від ріки Соми відперто наступи ручними ґранатами на захід від Vermandevillers.

По обох сторонах Мози росла хвилями гарматня діяльність. Вечером зломили ми огнем наступи, які ворог підприйняв на середний форт Тіомон і коло Флєрі.

На захід від Craonne і в лісї Apremont відперто наступи слабого ворожого відділу. Коло Arracourt Badenviller наші стежі оперували з успіхом.

В области ріки Соми стручено по одним ворожим літаку коло Бопом і на захід від Reisel, а оборонним огнем на захід від Athies і на північний захід від Nesle. Крім того на північний схід від Peronnes і коло Ribemont, на південний

схід від St. Quentin попали ся в наші руки лїтаки, котрі там злетїли.

На полудневім фронтї:

На східнім березї Струміци посувають ся болгарські сили дальше і зближають ся до устя тої ріки. На фронтї Моґлени сербські наступи на болгарські становиська коло Буюк Тас скінчились на нїчім.

Начальна управа армії.

Війна Італії з Нїмеччиною.

БЕРЛІН. (Ткб) Урядово. Королївське італійське правительство за посередництвом швайцарського правительства казало заявити цісарському правительству, що від 28. см. уважають ся в воєннім станї з Нїмеччиною.

„Бремен“ в дорозї.

КЕЛЬН. (Ткб) В часї розмови з представителем „Koelnische Ztg.“ заявив Леман, що „Бремен“ пливе саме тепер на повнім мори, прямує знов до Бальтіморе і знову наладована матеріялами до виробу фарб. Капітан Кеніґ зазначив, що залога підводних торговельних суден вільна від першого до послїдного моряка цілковито від військової служби і під кождим зглядом підлягає тим самим приписам моряцької ординації, як залога кождого иньшого торговельного корабля.

Росіяни перед Ковлем.

„Az Est“ доносить з Барцельони: Ґенерал Іванов оповідав, що Росіяни згромадили перед Ковлем 800.000 людий і рішили, кілько би там людського житя не коштувало, за всяку ціну проломити німецький фронт. Іспанський кореспондент додає, що крїваві жертви були вже і доси страшні, бо шпиталї переповнені, а крім того приватні шпиталї перемінено на військові.

Італійські втрати.

ВІДЕНЬ (Ткб) З воєнної пресової кватири доносять: Після приватної статистики втрат італійського офіцирського корпуса виносили вони доси 4322 офіцири. В числї тім є 9 ґенералів, 93 полковників і підполковників, 155 майорів, 303 капітанів, 638 поручників, 2571 підпоручників і 9 військових капелянів.

На східнім фронтї.

Стеґеман пише в „Bund-ї“ про воєнне положенє: В послїдних днях замітний зворот напруженя на користь осередних держав. Бути може, що російська військова управа зайнята новим уґрупованєм армій. Але що армії Бем Ермолія і ґр. Ботмера зайняли так сильне становисько і що всї проби Росіян, щоб взяти головну оборонну лїнію перед Ковлем і окружити німецьке лїве крило, не повели ся, можна сказати, що положенє рішучо тепер не може нагально змінити ся. Без здобутя лїнії Ковель—Володимир Волинський остане офензива Брусїлова латавиною. Всї російські успіхи на Волинї і в Галичинї остануть без безпосередного впливу, доки фронт на полудне від Припети незахитаний а просмики в Карпатах ставлять опір. Заходить питанє, що зроблять тепер Брусїлов, Еверт і Ружський, щоб оживити офензиву, якій забракло віддиху.

Російські звідомленя.

З дня 25. серпня по полудни.

Вечером д. 23. с. м. Нїмцї в околици села Савільки на північ від Лїди-Молодечна підприйняли ґазовий наступ. О півночи д. 24. с. м. рушив неприятель по сильнім артілерійськім приготованю до наступу на наші рови на полудне від Цирина (32 клм. на північний схід від Баранович), але наші переднї сторожі відперли його. Коло Ковля пробував неприятель в околици Велик (9 клм. на південний захід від Кашівки) пійти офензивою, але відперто його.

З дня 25. серпня вечером.

Положенє не змінило ся.

Болгарський похід на Балканї

СОФІЯ (Ткб.). Аґ. болг. Ґенеральний штаб подає до відома: Праве крило посуває ся дальше наперід. Колюмна, котра оперує на полудне від озера Охриди, дійшла до села Малї, 10 клм на північ від Коріци на березї озера тої самої назви. В долинї Меґленіци по безуспішних наступах від 21. до 23. с. м. рушили до наступу в сторону села Рогово, але їх відперто. Крісовий огонь тривав цїлий день. В долинї Вардару обосторонний гарматний огонь. В селї Дольшелї полонили ми анґлїйський відділ разом з командуючим офіциром.

Лїве крило вийшло з Парнар Даґ і обсадило побереже еґейського моря. Всї анґлїйські війська відступили до Орфано і Чаґаці. Перед Чаґаці і Орфано обсадили ми лїнію Ляковіца-Дедекалї-Арсаклї-Менцешлї.

Вчера рано 3 російські гідропляни перелетїли в значній висотї над Варною і кинули кілька бомб на місто і порт. Жертв не було, матеріяльна шкода дуже мала. Наші гідропляни з очевидним успіхом заатакували ескадру російських кораблїв. Всї гідропляни вернули цїло.

В справі помочи для евакуованих.

(З краєвого Тов. госп. „Сільський Господар“).

Українські політична і хлїборобська репрезентації роблять заходи, щоби як найбільша часть евакуованої із східних повітів східної Галичини рільничої, отже переважно української людности, найшла приміщенє разом з цїлим своїм добутком з безпечних галицьких повітах.

Також ц. к. Намісництво, а з окрема Екселенція Намісник стремить до сього.

Краєве Товариство господарське „Сільський Господар“ у Львові взиває отсим, як хлїборобська репрезентація українського народа в Галичинї, всї свої Вп. Філїї, мужів довіря, кружки, членів і весь рільничий загал, а з осібна Впр. Священство і Вп. Учительство, щоби орґанізували по своїх повітах господарську поміч для приміщених в їх повітах евакуованих українських селян із східних загрожених повітів.

Почин до орґанізації такої помочи повинен вийти з філїяльних Рад Товариства в повітах, а орґанізація сама повинна оперти ся на філїях, мужах довіря і кружках Товариства. Головна Управа Товариства буде сїй акції філїй, і кружків пособляти своїм впливом, а по можности також грошевими средствами.

Головною задачею акції несеня помочи господарської евакуованим є:

1) заступати господарські потреби евакуованих перед ц. к. Староствами і районовими Командами;

2) мати перегляд стану і потреб евакуованих та повідомляти про се Головну Управу Товариства;

3) через кружки, уряди парохіяльні і громадські стреміти до поправленя долї евакуованих і поліпшеня їх житєвих відносин та відповідного приміщеня і переходаня добутку евакуованих.

Кождий член Товариства і української суспільности має святий обовязок причинити ся до поліпшеня долї евакуованих!

Товариство наміряє зорґанізувати при своїй віденській експозитурі (Wien VIII. Piaristengasse 56/22), окрему Комісію для господарської помочи для евакуованих, яка розвине дїяльність на основі надісланих до Товариства звітів і домагань в справі помочи для евакуованих.

Районові команди в ширшій воєнній области краю.

Обіжником до ц. к. Старость ч. 1908 з дня 30. червня 1916 запровадив Й. Ексцеленція п. ц. к. Намістник ґенерал Діллер в своїм характері як шеф ц. к. Централї господарської відбудови Галичини, в приналежних до ширшої воєнної области повітах ц. і к. районові централї (k. u. k. Rayonzentralen) і поставив на їх чолї ц. і к. районових комендантів (k. u. k. Rayonkommandanten) старших офіцирів і жовнїрів.

Такі районові команди утворені доси в слїдуючих українських повітах:

1) в Чесанові для повіта Чесанів,
2) в Яворові для повіта Яворів,
3) в Перемишли для повітів Перемишль і Мостиска,
4) в Самборі для повітів Самбір і Рудки,
5) в Сколю для повітів Сколє і Дрогобич,
6) в Старім Самборі для повів Старий Самбір і Турка,
7) в Лїску для повітів Лїско і Добромиль,
8) в Ярославі для повіта Ярослав,
9) в Сяноцї для повітів Сянік і Березів.

Цїли і задачі сих районових команд представляє згаданий на вступі обіжник ц. к. Намістника в слїдуючий спосіб:

Ц. к. Намісництво яко Централя господарської відбудови краю уважає конечним утворити Централї районові, щоби мати в них свої виключні і безпосередно від себе зависимі в тїсних і безпоседних зносинах із загалом людности остаючі орґани для виконуваня виданих зарядженъ і наглядання над всїми урядженями і закладами, які краєва Централя покличе до житя.

Спосіб і перебіг урядованя в Централи буде опертий на військових засадах і взірцях.

Задачі централь районових і їх комендантів в окрузї приділених їм районів в основі такі самі, як краєвої Централї. Вони мають працювати після вказівок і по думцї інтенції краєвої Централї та будуть предкладати її звіти і внесеня. В першій мірі вони є покликані бути середовищем для управильненя рільного господарства в своїм районї і із сеї причини є обовязані випрацювати плян загосподарованя району.

З окрема належить до районових команд:

а) дбати про достарченє робітника для приватних господарств, спомагати сї господарства, і в міру потреби управляти рілї лежачі відлогом. В тій цїли одержать районові команди потрібні для них, або ними безпосередно зажадані робучі сили, конї, машини, знаряди і матеріяли, яких будуть уживали після інструкцій краєвої Централї, зглядно після власного пляну загосподарованя;

б) розпоряджати в случаю потреби за відповідним винагородженєм і в порозуміню з ц. к. Староством всїми робучими силами, кіньми, знарядами і машинами, які находять ся в районї навіть тодї, коли вони є власностию приватною;

в) зібрати при помочи Староств статистичні дати потрібні для управильненя і догляду рільної господарки в районах, отже зібрати статистику інвентара живого і мертвого, худоби, засобів паші, вислїду жнив, потреби насїня на цїлий господарський рік 1916/17, запотребованє средств поживи і паші з означенєм недостачі або надвижки. Також мають виказати запотребованє штучних погноїв;

г) закладати стації і склади живого і мертвого інвентаря і винаймати в тій цїли відповідні приміщеня;

д) постарати ся о приміщенє для приділених їм робітників і коний та заявити ся в справі повітових складів (Fassungsstationen);

е) поучити населє району, що в господарських справах має воно звертати ся прямо (безпосередно) до команданта района, який або у власнім крузї діланя або на основі рішеня краєвої Централї буде видавати потрібні зарядженя.

Районовий командант порозумівае ся стало з ц. к. Староствами, а дїяльність їх обох має стреміти до сповненя великої задачі та має мати на цїли загальне добро.

Подаючи найважнїйші точки покликаного на вступі обіжника ц. к. Намістника в справі (військових) ц. і к. районових Централь, зглядно (військових) ц. і к. районових комендантів і їх обсягу діланя до загальної відомости а в першій мірі до відомости філїяльних рад, мужів довіря, і кружків, краєвого товариства господ. „Сїльский Господар“ у Львові, звертаємо увагу на велике значінє сих (військових) команд для української хлїборобської людности.

Почин до утвореня сих команд дав Його Ексцеленція ц. к. Намісник ґенерал Діллер, а зорґанізував їх приділений до ц. к. Централї відбудови краю ц. і. к. полковник ґенерального штабу ґраф Лямезан, який рівночасно є їх шефом і референтом, отже і відкличною інстанцією.

На засїданю прибічної Ради Централї відбудови в дни 11. серпня і Секції рільничої сеї Ради в дни 12. серпня с. р. підносив ц. і к. полковник ґраф Лямезан з особлившим натиском, що районові команди є потворені для опіки над хлїборобством та що услівєм успішної дїяльности сих команд є, щоби весь хлїборобський загал відносив ся до них з повним довірєм і звертав ся до районових комендантів у всїх господарських справах так письменно як рівнож безпосередно і особисто. Команданти є обовязані кождому прийти в поміч, кождому порадити, кождого поратувати. Будучи ц. і к. військовими, отже безпартійними і для всїх однако справедливими орґанами ц. к. Намістника ґенерала Діллера і урядуючи на безпосередний військовий лад, зможуть районові команданти зробити справдї дуже богато добра також і для українського війною так дуже знищеного хлїборобства і надіємо ся, що український хлїборобський загал найде у районових комендантів повне розуминє його потреб і недолї.

В тій надії укріплюють нас так офіціяльні заяви ґрафа Лямезана на прибічній Радї і її рільничій Секції, як рівнож його заява на кон-

ференції в дни 10. серпня с. р. з ґенеральним секретаром товариства п. В. Струком, котрого уповажнив ґраф Лямезан візвати його іменем філії і мужів довіря товариства, щоби вони представили ся лично районовим командантам в своїх округах, предложили їм господарські потреби своїх повітів та зголосили ся до участи в акціях районових командантів. В тій надії укріплює нас також авдієнція у Ексц. Намістника ґенерала Ділєра в дни 16. серпня с. р. в Бялій, на якій Його Ексц. прийняв прихильно домаганє представителів товариства пп. І. Кивелюка і В. Струка, щоби до згаданих районових централь були приділені також українські офіцири, підофіцири і жовніри яко такі, що знають добре українське хліборобське населенє, його відносини і потреби.

З огляду на все висше сказане взиває ся Вп. філіяльні Ради Товариства, Вп. мужів довіря, зглядно кружки товариства, щоби:

1) ввійшли негайно в безпосередні тїсні зносини з районовими командантами, зглядно їх орґанами;

2) заступали перед ними хліборобські інтереси української людности і співділали з ними у всїх справах доторкаючих української хліборобської людности;

3) про вислїди сеї співдіяльности повідомляли головну Управу Товариства.

Краєве Товариство господарське „Сільський Господар“ у Львові.

НОВИНКИ.

— **Особисті вісти.** Цїсар іменував команданта українського леґіону, Вариводу оберстляйтнантом.

— **Українські вистави трупи Суходольського в Петербурзї.** Підписаний ініціялами автор Н. Д. ось що пише в „Рѣчи“ ч. 168 про згадані вистави в „Народнім Домі“: „Не зважаючи на зацікавленє широкої публики театром, Українцї не особливо зацікавили Петербуржців. Думаємо, що причина того не в слабости артистичних сил трупи Суходольського. Є тут і співаки з гарним голосом і досвідчені, далеко не позбавлені таланту актори“. Далї нарікає автор на зміст самих представлюваних драм, на „царство великої наївности, поле все тих самих оповідань про бідного парубка, ненависного старого жениха й добродійну долю, котра уладжує щастє люблячих сердець. Усе те оживляє спів і танець як необхідний додаток“. Спів і танець усе мали досї успіх. Одначе, щоб забезпечити успіх самим драмам, актори мусять грою накладати слабі боки драм ефектами, „а в засобі зостають ся знов таки спів і танець“, але одно й друге увійшло в програми й театри мініятур. „Будуччина українського театру в драмах, написаних без огляду на ту публику, котра тільки з пятого на десяте присвоює собі текст, чужий її уху“. (ВСвУ)

— **Святочне приняте підводної лодки „Німеччина“.** Лодка „Німеччина“ прибула до порту Бреми дня 25. с. м. в товаристві гарно пристроєних лодок і причалила до берега перед почетну трибуну і до лодки з представителями преси.

Радість, яка запанувала, не дасть ся описати. Сотки тисяч зібраного на березї народу повитали „Німеччину“. Привіт виголосив др Льоман заявляючи, що лодка показала цїлому світови, як Нїмцї розуміють право до свободи на морі. Здійснена виправа лодки є побідою німецької основности і хоробрости над Анґлією.

Як оповідає очивидець, зібрані в пристани кораблї-великани прибрали святочний стрій. З покладу одного з них заграла музика народний гимн. Коли лодка приближала ся, кинено з того корабля поміст на лодку. На приказ капітана Кеніґа: Всї на поклад! уставили ся моряки лодки рядом, а капітан перейшов на корабель, де повитав його президент Льоман. Бесїду свою закінчив він окликом на честь короля, капітана і залоги. Капітан Кеніґ подякував коротко, вносячи оклик на честь сенату і населеня Бреми. Відтак перейшла залога до привітного обозу, де зібрані щиро її витали.

В Бальтіморе серед Нїмців зібрано більшу суму на почетний дар для капітана Кеніґа і залоги, а в Бремі корабельники і великі купцї зложили для них 100.000 марок.

— **Директор львівської поліції** др Осип Райнлендер дістав титул і характер радника двора.

— **Побут в Кракові.** Команда краківської твердинї видала новий розпорядок, яким рішучо заказує збігцям перебувати в твердини, а виселеній державній і зелізничій службі з Галичини позволяє на основі їх урядових леґітимацій лиш на чотирнайцятиднeвний побут.

— **З бандитизму в Королївстві польськім.** Аґенти кримінальної поліції в Варшаві від кількох місяців шукали за небезпечними бандитами: 25-літним Яном Банасєвичем і 42-літним Антонієм Бурским. Фотоґрафії їх розліплені були на мурах міста, а за зловленє визначено нагороду 2,000 марок. Онодї заприmічено, як вони входили до одного дому. Надійшла поліція і сейчас вивязалась борба, в часї котрої згинув Банасєвіч і два жовнїри, а одного жовнїра ранено. Другий бандит вискочив вікном і з револьвером в руцї утїк.

— **Кеніґ почетним доктором.** Медичний виділ університету в Гале надав капітанови підводного торговельного судна „Німеччина“, Кеніґови гідність доктора honoris causa.

— **Вигляди винозборів в Австрії.** Як австрійський інспекторат для управи вина в Містельбаху подає до відома, то пероноспора, яка сего року зильно появилась, знищила розлогі виноградники в тій околици

— **З почти.** Наслїдком розпорядку Міністерства торговлї з дня 17. серпня 1916. число 25079 допущений від тепер рух приватних пакетів тільки до слїдуючих означених числами полевих почт (етапових): ч. 8, 9, 11, 16, 20, 32, 34, 37, 39, 48, 51, 55, 64, 65, 73, 76, 79, 88, 95, 98, 106, 125, 133, 138, 140, 146, 148, 165, 168, 176, 177, 178, 181, 185, 186, 187, 188, 200, 207, 215, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 226, 236, 237, 238, 239, 242, 250, 252, 267, 269, 273, 277, 278, 282, 298, 304, 307, 316, 323, 324, 335, 338. 345, 400, 510, 511, 512, 513, 514, 517, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 607, 608, 611, 612, 613, 615, 630.

— **Нові російські великани-лїтаки.** З російської границї доносять до „Lokalanzeiger-a“: На російськім фронтї появились нові великани-лїтаки системи Сікорського. Розходить ся о улїпшений тип „Ілії Мрромця“, який дуже добре надає ся особливо як боєвий лїтак. Нових лїтаків буде уживати ся до острілюваня ворожих етапів і збірок військ. Пробні лети в Ґачінї випали зовсїм вдоволяюче. Під сю пору стоїть 6 таких апаратів до розпорядимости.

— **Апровізація Відня.** В середу відбула ся у Відни конференція провідників поодиноких сторонництв міської Ради в справі апровізації Відня. В часї нарад секретар маґістрату Ваншура реферував про експорт средств живности з Кородївства польського і повідомив, що начальна команда армії приділила віденській громадї три округи Королївства, з котрих має Відень заосмотрювати ся в средства живности, як яйцї, дріб, картофлї і т.ин. В тій цїли вислала громада м. Відня на місце досвідченого знатока.

— **Розширенє польських леґіонів.** Віденський кореспондент „Dziennika poznańsk-ого“ нотує віродостойну чутку про недалеке розширенє польських леґіонів. Протягом двох лїт потерпіли вони в Карпатах і на Волинї значні втрати, а доповнити ся було дуже трудно, від коли обовязкову службу при війську розширено на лїта від 18—50. Тепер твердять, що міродатні круги мають намір улекшити леґіонам вербунок, і то в досить широких границях.

— **Турецькі гроші в Люблинї.** З причини переїзду турецьких військ через Люблин, показали ся там турецькі нїклеві і срібні гроші. Гроші ті не мають означеного курсу, але аматори охотно їх беруть, як воєнну памятку. На грошах тих є написи лиш в турецькій мові.

— **Свен Гедін в Єрусалимі.** Відомий подорожник Свен Гедін, який вибрав ся в подорож для студий на турецьких фронтах, прибув до Єрусалиму. Звідтам телеґрафував, що на днях вибере ся в дорогу до дому і при кінци вересня має надію приїхати до Стокгольму. Про свій побут в Турків видасть славний дослідник окрему книжку.

— **Війна в Сагарі.** Один француський офіцир від маринарки одержав якийсь час тому припорученє поїхати до оази-місточка Туґурту новою зелізницею, яку вже в часї війни побудували Французи від Біскра через Сагару. Утомлений воєнними невигодами, згодив ся він дуже радо на ту подорож в тій певній надії, що в так віддаленій країнї не буде вже бачити війни, не почує нїчого такого, щоб йому її пригадувало. Але в надії тій — як описує в „Revue de Paris“ завів ся сильно. Навіть самотність великої африканської пустинї нарушили операції світової війни. Вже перші стації Сагари викликують вражінє війни, бо мають вони вид малих кріпостий, заосмотрені є в стрільницї і приладжені в крайнім разї до оборони. В кождім стаційнім будунку живе пять до шість арабських жовнїрів під приказами одного Европейця. На стації Умах довідуєть ся подорожний, що в найблисшій будучности має бути побудована побічна зелїзнича лїнія звідси до Улєд Деллялъ, над якою працюють німецькі бранцї. Так отже і Сагара бере участь в війнї! В одній оазї, де стає поїзд, оповідають, що саме подано одній визначній арабській жінцї сумну вістку, що муж її поляг недавно в боях в Бельґії. Але найживійше відчув подорожуючий офіцир саме на послїдній стації його подорожі, в Туґуртї, що навіть тут, в серци Африки, мусять французи мати ся на осторозї. Командант Туґурту знає добре, що він стоїть на воєннім постерунку.

Він каже: „Він коли оголошено святу війну, треба все мати ся на осторозї. Найменша похибка, найменша ознака немочи з нашої сторони може викликати повстанє“. Сей прикрий настрій побільшив ще один лист з Тунїсу, який подорожуючий одержав в часї свого побуту в Туґуртї. Містить він: „Тубольцї твердять, що Гадь-Ґільом, як вони називають нїмецького цїсаря, певно причалить зі своїми військами за три місяцї до Тунїсу. З тої причини панує велика радість, бо він розпічне гарні часи і віддасть тубольцям край, який їм Французи забрали“. Так описує війну в тій далекій країнї француський офіцир і приходить до переконаня, що ледви чи будуть могли вдержати ся Французи в очах Арабів, як що не вийдуть рішучими побідниками зі світової війни.

— **З львівських записок.** Замешкала при ул. Гловінського ч. 2 п-на А. Ц. випила значнійшу дозу сублїмату в намірі самовбійства. Відвезено її до шпиталю. — Марію Матвіїшин з Великої волї, пов. Жидачів, котра з 2 лїтною дитиною опинилась у Львові без даху над головою і без.. документів, віддано до міських арештів. — Пропав без слїду Степан Данилів, 48-лїтний дозорець дому, якому дали 70 К на закупно.

ОПОВІСТКИ.

Второк дня 29. серпня 1916.

Нині: 29. серпня гр.-кат. Обр. Госп., римо-кат. Стятє св. Йоана.

Завтра: 30. серпня гр.-кат. Мирона, римо-кат. Йоахіма.

Вписи до шкіл.

◯ Вписи дїтий до школи ім. Б. Грінченка на Городецькім, відбудуть ся 1., 2. і 3 вересня 1916 від год. 8 рано до 6 пополудни. З причини, що всї льокалї шк. зайняті військом, відбудуть ся вписи дїтий в канцелярії „Народного Дому“ під ч. 93 Городецька. До впису прийняті будуть хлопцї і дївчата до всїх 4-ох кляс за оказанєм свідоцтва хрещеня і щепленя віспи, а у старших також свідоцтва шкільного з послїдного шкільного року 1915/16. Оплата на рік шк. 1916/17 виносить: при вписах одноразово 3 К., а дальше місячна 1 К. Оплата членська 3 К. річно. — М. Сіяк. 1—2

◯ Вписи в ц. к. жіноч. Сем. учит. у Львові відбудуть ся на I. курс і курс фребля дня 4. вересня 1916 від 8—12 перед полуднем і від 4—6 по полудни. Іспити вступні на I. курс і курс фребля, як також поправки відбудуть ся в днях 5—7 вересня. Вписи на висші курси і до шкілки фреблївської дня 13. вересня. Іспити вступні на висші курси о скілько будуть вільні місця дня 14 вересня 1916. До обох шкіл вправ можна вписуватись вже від дня 30 вересна с. р.

◯ Вписи до школи ім. М. Шашкевича (у Львові при ул. Скарбківській ч. 26) відбудуть ся в днях 29., 30. і 31. серпня с. р. від год. 9 до 12 рано і від 4 до 6 по полудни. 2—2

◯ Народна школа ім. короля Данила ул. Жовківська ч. 62, оголошує записи дїтий до I., II., III. і IV. кляси на день 29., 30. і 31. серпня с. р. від год. 10—12 перед полуднем і від 3—5 по полудни.

2—2 Управа школи.

◯ З висшого музичного Інститута ім. М. Лисенка. Вписи елєвів до муз. Інститута на рік шк. 1916/17 розпічнуть ся дня 1. вересня 1916 р. Зголошеня буде принимати Дирекція почавши від 1. вересня, щоденно від год. $3^1/_2$—5 по пол. в новій будові Тов. ім. М. Лисенка ул. Шашкевича ч. 5. II. п. в канцелярії Інститута. Плян науковий обіймати буде слїдуючі предмети: Наука гри 1) на фортепянї, 2) на скрипцї, 3) на челъо, 4) на дутих інструментах, 5) наука сольо співу, 6) науки теоретичні. Рік

шкільний розпічне ся в понеділок дня 4. вересня, о чім елеви відповідно до подилу годин будуть повідомлені. Близших пояснень буде уділяти Дирекция Інститута в згаданих днях і годинах. — Дирекция. 3—3

○ Вписи учениць народної школи СС. Василиянок у Львові відбудуть ся в днях: 31. серпня, 1. і 2. вересня в годинах від 9—12 перед і від 3—5 пополудни. Дня 4. вересня Богослужене о год. 9. 3—3

Послідні вісти.

З ГОЛОВНОЇ АВСТРІЙСЬКОЇ КВАТИРИ.

З дня 28. серпня 1916.

На східнім фронтї.

Фронт архикнязя Карла:

На південно-східних і східних граничних хребтах Угорщини, наш новий неприятель — Румунія, вчера вечером в зрадливім нападі заміняв ся першими стрілами з нашими граничними постерунками.

В просмику Ротентурм і в просмиках на південний захід і на полудне від Брассе обосторонні війська, що стояли на переді виступили до борби. Забрано перших румунських бранців.

В Карпатах відперли ми на північний захід від гори Кубуль сильний російський наступ серед тяжких втрат для неприятеля. Також на північ від Маріямполя скінчив ся підприйнятий вчера вечером наступ цілковитою неудачею для Росиян. Всюди відперто їх, в части протинаступами; в наших руках оставили богато бранців.

Фронт Гінденбурґа:

Армія ґен. Терштиянського ударемнила російські проби наступу. Впрочім не було ніяких замітних подій.

На італїйськім фронтї.

На Каврілї знову велись завзяті бої. Як ворожий наступ зломано нашим гарматним огнем, удало ся вечером італійському віддїлови при сильнім попертю артілєрії вдерти ся до нашого становиська на верху. Нині рано протинаступ знов викинув неприятеля.

На фронтї Побережа острілювала живо італійська артілєрія Монте Сан Ґабріеле і околицю Nova Vas.

На балканськім фронтї.

У австро-угорських військ не було нічо важного.

Заступник шефа Генерального Штабу
фільдмаршалок-поручник Ф. Гефер

З ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ.

На східнім фронтї.

Фронт Гінденбурґа:

Коло Леннваден принесла нам виправа стежі 2 офіцирів і 37 жовнїрів, як бранців. На північний схід від Свинюхів (в луку коло Луцька) відперли австро-угорські війська наступи російських віддїлів.

Фронт архикнязя Карла:

На північ від Днїстра рушили вчера вечером великі російські сили до наступу. Початковий успіх ворога коло Делієва вирівнано цілковито в ночи протинаступом. Дальше на північ між Товстобабами а Заваловом наступні війська не вспіли під огнем, замикаючим доступ, розвинути ся зі своїх приступних становиськ.

В Карпатах відперто російські наступи на узгіря на північ від Кукуля і на Стару Вічину.

На семигродській границі приведено румунських бранців.

На західнім фронтї.

В области Соми наші противники з заходу робили нові зусиля, уживаючи великих сил і по значнім огневім приготованю, щоб переломити наші лінії на північ від ріки. На фронт Thiepfal—Ферма Mouquet і ліс Delville—Ginchy пішли кілька разів приступом Анґлійці; а на наші становиська між Морепа—Клері Французи. Наступи зломано частю по борбі з близька, частю протинаступом. На південний захід від ферми Mouquet і в лісї Delville ведесь ще дальше борба в малих частях рова.

На решті західного фронту, поминувши оживлену огневу діяльність в вечірних годинах по обох сторонах каналу La Bassee і на східнім березї Мози, не було нічо важнїйшого.

На балканськім фронтї.

На фронтї Моґлени опанували Болгари узгіря на полудне від Зборска. На Цеґанська Пляніна не повелись сербські протинаступи.

Начальна управа армії.

Надіслане.

За сю рубрику редакція не відповідає.

Оголошеня.

НОВІ КНИЖКИ.

1) **За козацьким хлїбом:** Оповідане з давних часів. Книжочка має пять роздїлів: І) Стріча. II) Неволя. III) Ясир. IV) На чайках. V) Козацький хлїб і закінчене та прикрашує еї пять образців. — Цїна одного примірника 70 сот. (для членів 50 сот.).

2) **Войнаровський:** історична поема К. Рилєва, переклав О. Коваленко. Поему попереджає пояснене „Від Редакції і Вступне слово“ Олекси Коваленка. Цїна одного примірника 70 сот. (для членів 50 сот.).

3) **Чекає нас велика річ:** написав Богдан Лепкий (з 10 образками). Цїна одного примірника 50 сот. (для чл. 40 с.).

4) **З крівавого шляху Українських Січових Стрільців.** Ілюстрована збірка оповідань і описів, зредаґував Др. Осип Назарук. Цїна одного примірника 1 К 20 сот. (для членів 90 сот.).

Висилає за попереднім надісланєм гроший (також в марках) Канцелярія Товариства „Просвіта“ у Львові, Ринок ч. 10. На порто треба долучити 20 сот. (рекомандоване порто 45 сот.).

Видає і відвічає за ред.: Д-р. Сидір Голубович. Друкарня А. Гольдмана, Львів, ул. Сикстуська 19.